

BOR01 Lov om beskyttelse af whistleblowere (need to)

Baggrund

Lov om beskyttelse af whistleblowere er implementeret i vedtægt for Borgerrådgiverfunktionen. Ordningen er finansieret ved grundbevilling, DUT-midler, egenfinansiering og en tillægsbevilling fra budget 2023.

Loven pålægger kommunen særlige forpligtelser til at beskytte ansatte m.fl., der indberetter til ordningen, og til at følge omhyggeligt op på indberetningerne via undersøgelser mv. Loven indeholder en frist for opfølgningen, der som udgangspunkt er på tre måneder.

Grundbevillingen udløber i 2023, og skal gøres varig idet ordningen nu er et lovkrav. Herudover foreslås det, at tillægsbevillingen fra Budget 2023, som udløber i 2028, også gøres varig. Som tilvalg foreslås der, at der gives en bevilling til afvikling af eksisterende sagsrestancer.

Loven stiller store krav til den sagsbehandling, der foregår i forbindelse med visitering, indsamling af oplysninger, undersøgelse, vurdering og afrapportering, som skal ske i forbindelse med indberetninger om alvorlige ulovligheder, alvorlige forhold eller brud på EU-retten. Loven stiller krav til whistleblowerenhedens uafhængighed og omhyggelighed i forbindelse med undersøgelserne samt ikke mindst til beskyttelsen af indberettere og ansatte i kommunen, som kan være berørt af sagerne.

Ordningen omfatter kun alvorlige forhold og har blandt andet afdækket og muliggjort opfølgning i sager om usundt psykisk arbejdsmiljø, seksuelt krænkende og diskriminerende ledelsesadfærd, uregelmæssigheder i forbindelse med kommunalt byggeri, uautoriseret anvendelse af forvaltningens materiel samt snyd med arbejdstid, overtrædelser af kommunens indkøbspolitik, brud på ligebehandlingsregler, tilsidesættelse af sandhedspligt, håndtering af persondata i strid med databeskyttelsesreglerne samt sagsbehandlingsinstruks i strid med gældende ret.

Indhold

På baggrund af erfaringerne fra de første 1 ½ år med den nye ordning kan følgende konstateres om ressourceforbruget:

Kategorisering	
Need to	x
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	x
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

- Whistleblowerordningen modtog 116 unikke indberetninger i 2022 og 47 unikke indberetninger i de første fem måneder af 2023.
- På baggrund af erfaringerne med administrationen af den nye lov kan det gennemsnitlige tidsforbrug pr. afsluttet sag i perioden 1. januar 2022 - 31. maj 2023 opgøres til 63 timer pr. sag.
- Det forventede antal sager er opgjort til 120 sager pr. år.

Tidsforbruget omfatter modtagelse, visitation, dialog med og vejledning til indberetter, afklaring af retsgrundlag og kommunens retningslinjer og praksis, åbningsbrev til forvaltningen, herunder fastlæggelse af undersøgelsestema og fornøden anonymisering, afklarende drøftelser med forvaltningen, rykkerprocedurer o.l., gennemgang af modtagne sager, dokumenter og oplysninger, undersøgelse, herunder gennemgang, bevisvurdering og udarbejdelse af konklusionsrapport, høringer og justering af rapport, opfølgning, herunder lovpligtig og politisk afrapportering, politisk betjening, der knytter sig til sagernes afrapportering mv. samt behandling af aktindsigtsanmodninger.

Whistleblowerenhedens sager har stor offentlig interesse, og enheden bruger mange ressourcer på at håndtere aktindsigtssager og afveje offentlighedens interesser mod beskyttelsen af indberettere og berørte ansatte. Det er whistleblowerenhedens vurdering, at der anvendes ca. 0,4-0,6 årsværk alene på behandling af aktindsigtsanmodninger. Dette tidsforbrug er indeholdt i timeforbruget pr. sag, jf. ovenfor.

Det faktiske gennemsnitligt tidsforbrug på 63 timer pr. afsluttet sag er højere end estimeret ved budget 2023, men tidsforbruget er faldende dels fordi Borgerrådsgiverudvalget den 14. november 2022 har vedtaget en række tiltag med henblik på at nedbringe det, dels på grund af whistleblowerenhedens erfaring med sagerne, som har øget effektiviteten over tid.

Borgerrådsgiveren forudså i blandt andet i efteråret 2022 en udfordring med at behandle alle sagerne, og Borgerrådsgiverudvalget vedtog derfor den 14. november 2022 en model for prioritering af sager under ordningen. Whistleblowerenheden havde ved udgangen af 2022 i alt 73 verserende sager mod 81 pr. 1. juni 2023. Restancen vurderes at udgøre ca. 100 sager ved udgangen af 2023 og vil medvirke til, at whistleblowerordningen ikke kan overholde lovens 3-månedersfrist i alle sagerne. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var i perioden 1. januar 2022 - 31. maj 2023 på 155 dage eller godt fem måneder.

Med en uændret normering af whistleblowerordningen vurderes det, at Borgerrådsgiveren først vil kunne påbegynde nedbringelse af sagsbunken fra 2027 og at bunken vil vokse frem til dette tidspunkt. Nedbringelsen skal ske gennem fortsat implementering af mere effektive arbejdsgange i takt med at der indhentes erfaringer fra behandlingen af sager. Dette indebærer, at bunken forventeligt først vil være helt nedbragt i løbet af en ti-årig periode fra i dag.

Derfor foreslås det, at det gives en fireårig bevilling til at opnormere whistleblowerordningen med det formål at få afviklet sagsbunken senest i 2027.

Økonomi

Whistleblowerens grundbevilling udløber i 2024 og udgør 1,3 mio. kr., bevilling fra Budget 2023 på 0,8 mio. kr. udløber i 2027. Det foreslås at begge bevillinger gøres varige idet, der er lovkrav om, at kommunen har en whistleblowerordningen.

Derudover foreslås det, at der gives en bevilling på 1,1 mio. kr. i fire år til afvikling af sagsbunke.

Tabel 1. Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

1.000 kr., 2024 p/1	Styrings- område	2023	2024	2025	2026	2027	I alt
Videreførsel af bevillinger	Service	0	1.320	1.320	1.320	2.149	6.108
Tilvalg: Nedbringelse af sagsbunke	Service	0	1.100	1.100	1.100	1.100	4.400
Udgifter i alt (netto)		0	2.420	2.420	2.420	3.249	10.508

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter til service

1.000 kr., 2024 p/1	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ udgift	2023	2024	2025	2026	2027	I alt
Videreførsel af bevillinger	BOR	1901 - Borgerrådgivning	U	0	1.320	1.320	1.320	2.149	6.108
Tilvalg: Nedbringelse af sagsbunke	BOR	1901 - Borgerrådgivning	U	0	1.100	1.100	1.100	1.100	4.400
Serviceudgifter i alt				0	2.420	2.420	2.420	3.249	10.508

Note: Der anmodes om, at videreførslen af grundbevillingerne gøres varige, mens bevilling til nedbringelse af sagsbunke er fire-årig.

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

Tidligere afsatte midler

1.000 kr.	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Budgetaftale 2020	1.268	1.268	0	0	0	0
Budgetaftale 2023	0	831	831	831	831	0
Afsatte midler i alt	1.268	2.099	831	831	831	0